

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

സീതായാ വിലാപസ്ത്രിജടയാ തസ്യാ ബോധനം
ശ്രീരാമലക്ഷ്മണയോർജീവിതാവസ്ഥാം പ്രത്യായു തതോ
ലങ്കായാം നിവർത്തനം ച

ഭർതാരം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ
ലക്ഷ്മണം ച മഹാബലം |
വിലാപ ഭൃശം സീതാ
കരുണം ശോകകർശിതാ || 6.48.1 ||

ഊചുർലാക്ഷണികാ യേ മാം
പുത്രിൺയവിധവേതി ച |
തേദൃ സർവേ ഹതേ രാമേ
ജ്ഞാനിനോന്യതവാദിനഃ || 6.48.2 ||

യജ്ഞനോ മഹിഷീം യേ മാ -
മുചുഃ പത്നീം ച സത്രിണഃ |
തേദൃ സർവേ ഹതേ രാമേ
ജ്ഞാനിനോന്യതവാദിനഃ || 6.48.3 ||

വീരപാർഥിവപത്നീനാം
യേ വിദുർഭർതൃപൂജിതാം |

തേദ്യ സർവേ ഹതേ രാമേ
ജ്ഞാനിനോന്യതവാദിനഃ || 6.48.4 ||

ഊചുഃ സംശ്രവണേ യേ മാം
ദ്വിജാഃ കാർതാന്തികാഃ ശുഭാം |
തേദ്യ സർവേ ഹതേ രാമേ
ജ്ഞാനിനോന്യതവാദിനഃ || 6.48.5 ||

ഇമാനി ഖലു പദ്മാനി
പാദയോർവൈ കുലസ്ത്രിയഃ |
ആധിരാജ്യേഭിഷിച്യന്തേ
നരേന്ദ്രഃ പതിഭിഃ സഹ || 6.48.6 ||

വൈധവ്യം യാന്തി യൈർനാർയോ -
ല്പക്ഷണൈർഭാഗ്യദുർലഭാഃ |
നാത്മനസ്താനി പശ്യാമി
പശ്യന്തീ ഹതലക്ഷണാ || 6.48.7 ||

സത്യനാമാനി പദ്മാനി
സ്ത്രീണാമുക്താനി ലക്ഷണൈഃ |
താൻയദ്യ നിഹതേ രാമേ
വിതമാനി ഭവന്തി മേ || 6.48.8 ||

കേശാഃ സൂക്ഷ്മാഃ സമാ നീലാ
ഭൂവൗ ചാസംഹതേ മമ |
വൃത്തേ ചാരോമകേ ജംഘേ
ദന്താശ്ചാവിരലാ മമ || 6.48.9 ||

ശംഖ നേത്രേ കരൗ പാദൗ
ഗുൽഫാവൂരു സമൗ ചിതൗ |

അനുവൃത്തനവാഃ സ്നിഗ്ധാഃ

സമാശ്വാംഗുലയോ മമ || 6.48.10 ||

സ്തന്നൗ ചാവിരലൗ പീനൗ

മാമകൗ മഗ്നചൂചുകൗ |

മഗ്നാ ചോത്സേധനീ നാഭിഃ

പാർശ്വോരസ്കം ച മേ ചിതം || 6.48.11 ||

മമ വർണോ മണിനിഭോ

മൃദുന്യംഗരുഹാണി ച |

പ്രതിഷ്ഠിതാം ദ്വാദശഭി -

ർമാമൂഃ ശുഭലക്ഷണാം || 6.48.12 ||

സമഗ്രയവമച്ഛിദ്രം

പാണിപാദം ച വർണവത് |

മന്ദസ്ഥിതേത്യേവ ച മാം

കന്യാലാക്ഷണികാ വിദുഃ || 6.48.13 ||

ആധിരാജ്യേഭിഷേകോ മേ

ബ്രാഹ്മണൈഃ പതിനാ സഹ |

കൃതാന്തകുശലൈരുകൃതം

തത് സർവം വിതഥീകൃതം || 6.48.14 ||

ശോധയിത്വാ ജനസ്ഥാനം

പ്രവൃത്തിമുപലഭ്യ ച |

തീർത്വാ സാഗരമക്ഷോഭ്യം

ഭ്രാതരൗ ഗോഷ്പദേ ഹതൗ || 6.48.15 ||

നനു വാരുണമാഗേയ -

മൈന്ദ്രം വായവ്യമേവ ച |

അസ്ത്രം ബ്രഹ്മശിരശൈവ
രാഘവൗ പ്രത്യുപദൃത || 6.48.16 ||

അദൃശ്യമാനേന രണേ
മായയാ വാസവോപമൗ |
മമ നാമാവനാമായാ
നിഹതൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 6.48.17 ||

നഹി ദൃഷ്ടിപഥം പ്രാപ്യ
രാഘവസ്യ രണേ രിപുഃ |
ജീവൻ പ്രതിനിവർത്തേത
യദ്യപി സ്യാൻമനോജവഃ || 6.48.18 ||

ന കാലസ്യാതിഭാരോഽസ്തി
കൃതാന്തശ്ച സുദുർജയഃ |
യത്ര രാമഃ സഹ ഭ്രാത്രോ
ശേതേ യുധി നിപാതിതഃ || 6.48.19 ||

ന ശോചാമി തഥാ രാമം
ലക്ഷ്മണം ച മഹാരഥം |
നാത്മാനം ജനനീം ചാപി
യഥാ ശ്വശ്രൂം തപസ്വിനീം || 6.48.20 ||

സാ തു ചിന്തയതേ നിത്യം
സമാപ്തവ്രതമാഗതം |
കദാ ഭക്ഷ്യാമി സീതാം ച
ലക്ഷ്മണം ച സരാഘവം || 6.48.21 ||

പരിഭവയമാനാം താം
രാക്ഷസീ ത്രിജടാബ്രവീത് |

മാ വിഷാദം കൃമാ ദേവി
ഭർതായം തവ ജീവതി || 6.48.22 ||

കാരണാനി ച വക്ഷ്യാമി
മഹാന്തി സദ്യശാനി ച |
യഥേമൗ ജീവതോ ദേവി
ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 6.48.23 ||

നഹി കോപപരീതാനി
ഹർഷപര്യുത്സുകാനി ച |
ഭവന്തി യുധി യോധാനാം
മുഖാനി നിഹതേ പതൗ || 6.48.24 ||

ഇദം വിമാനം വൈദേഹി
പുഷ്പകം നാമ നാമതഃ |
ദിവ്യം ത്വാം ധാരയേന്നേദം
യദ്യേതൗ ഗതജീവിതൗ || 6.48.25 ||

ഹതവീരപ്രധാനാ ഹി
ഗതോത്സാഹാ നിരുദ്യമാ |
സേനാ ഭ്രമതി സംഖ്യേഷു
ഹതകർണേവ നൗർജലേ || 6.48.26 ||

ഇയം പുനരസംഭ്രാന്താ
നിരുദ്വിഗ്നാ തപസ്വിനി |
സേനാ രക്ഷതി കാകുത്സ്ഥൗ
മയാ പ്രീത്യാ നിവേദിതൗ || 6.48.27 ||

സാ ത്വം ഭവ സുവിസ്രബ്ധാ
അനുമാനൈഃ സുഖോദയൈഃ |

അഹതൗ പശ്യ കാകുത്സ്ഥൗ
സ്നേഹാദേതദ് ബ്രവീമി തേ || 6.48.28 ||

അന്യതം നോക്തപൂർവം മേ
ന ച വക്ഷ്യാമി മൈമിലി |
ചാരിത്രസുഖശീലത്വാത്
പ്രവിഷ്ടാസി മനോ മമ || 6.48.29 ||

നേമൗ ശക്യൗ രണേ ജേതും
സേന്ദ്രേരപി സുരാസുരൈഃ |
താദൃശം ദർശനം ദൃഷ്ട്വാ
മയാ ചോദീരിതം തവ || 6.48.30 ||

ഇദം തു സുമഹച്ചിത്രം
ശരൈഃ പശ്യന്വ മൈമിലി |
വിസംജ്ഞൗ പതിതാവേതൗ
നൈവ ലക്ഷ്മീർവിമുഞ്ചതി || 6.48.31 ||

പ്രായേണ ഗതസത്ത്യാനാം
പുരുഷാണാം ഗതായുഷാം |
ദൃശ്യമാനേഷു വക്ത്രേഷു
പരം ഭവതി വൈകൃതം || 6.48.32 ||

ത്യജ ശോകം ച ദുഃഖം ച
മോഹം ച ജനകാത്മജേ |
രാമലക്ഷ്മണയോർഭേദ
നാദ്യ ശക്യമജീവിതം || 6.48.33 ||

ശ്രുത്വാ തു വചനം തസ്യാഃ
സീതാ സുരസുതോപമാ |

കൃതാഞ്ജലിരുവാചേമാ -

മേവമസ്ത്രിതി മൈമിലീ || 6.48.34 ||

വിമാനം പുഷ്പകം തത്തു

സന്നിവർത്യ മനോജവം |

ദീനാ ത്രിജടയാ സീതാ

ലങ്കാമേവ പ്രവേശിതാ || 6.48.35 ||

തതസ്ത്രിജടയാ സാർധം

പുഷ്പകാദവരുഹ്യ സാ |

അശോകവനികാമേവ

രാക്ഷസീഭിഃ പ്രവേശിതാ || 6.48.36 ||

പ്രവിശ്യ സീതാ ബഹുവൃക്ഷഖണ്ഡാം

താം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ വിഹാരഭൂമിം |

സന്ദ്രവക്ഷ്യ സഞ്ചിന്ത്യ ച രാജപുത്രൗ

പരം വിഷാദം സമുപാജഗാമ || 6.48.37 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

യുദ്ധകാണ്ഡേ അഷ്ടചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ||